

Three Documents relating to the History of Ladakh: Tibetan Text, Translation and Notes.—By the late DR. KARL MARX, Moravian Missionary at Leh, Ladak.

[Read 4th December, 1901.]

Introductory remark by the Rev. Professor Gustaf Dalman, D.D., Ph.D., Leipzig, Germany.

Under the above title, in Vol. LX, of this Journal, pp. 97-135, and Vol. LXIII, pp. 94-107, translations and partly texts have been published from three manuscripts, once in the hands of the late Dr. Karl Marx. But the main part of the third document (called C-MS.) was still wanting. Now I am so happy to be able to put even this end of the history of Ladakh before the readers of this Journal. *Mrs. Theodora A. Francke*, of Leh, sister-in-law of Dr. Karl Marx, has completed the work by giving the translation of C-MS. from the point, where the history of Ladakh was left in the last publication. The whole of C-MS. is preceding this translation.*

English translation.—By MRS. THEODORA A. FRANCKE.

Then the Wazir on his way back left the Ladakhi boundaries. During winter the Ladakhi king and his ministers made the following bad plan: "We shall not keep to our former promise, according to which we are to send taxes, but we shall begin war (send soldiers)!"

* In Proceedings of the Asiatic Society of Bengal, No. II, February 1902, p. 30, my name is mentioned in connection with the publication of the late Dr. Marx's three Documents relating to the History of Ladakh! This is a greater honor than I deserve. Our thanks for this publication are entirely due to Dr. Marx. Even as regards the third MS. (C-MS.) published in this number of the journal, the preparation of the Tibetan text is his own. The language of C-MS. is not exactly that described in my Ladakhi grammar, ante, Vol. LXX, part I, Extra Vol. 1901. The language of my grammar is that of daily life whilst that of C-MS. is the style of modern Ladakhi letter-writing, which leans more or less towards the classical language. Because a summary of the first part of C-MS. has already been given in Vol. LXIII, mostly on pages 106 and 107, the accompanying translation gives only the second part of C-MS.

A. H. Francke.

Next year the Wazir quite suddenly, coming through *Balldar* arrived in *Zangskar*. Then he went through *Kharnag* and *Shang* with his soldiers and arrived at *Leh* before anybody knew of it.

The (old) king's son, the king *Chogsprul*, went through *Drangtse* and *Wamle* to *Spiti*; one or two months later *Chogsprul* died there.

Chogsprul's first wife's son was *Jigsméd-choskyi-senge-migyurkunga-nambar-gyalwai-Lha*.

The second wife's son, who is now living at *Mashro*, was *Stan-shrung-yurgyal*.

Then the Wazir sent the (old) king *Dondrub-Namgyal* out of the castle, took all the treasures and riches and ordered the *Leh* minister *Ngorub-Standzin* to be proclaimed king. He also built the old *kila* (fort) at *Skara* near *Leh* and made the *Tanadhar Magna* and *Janda-Sing* captains. There he left altogether 250 men.

Ngorub-Standzin the *Raja* had to issue all orders and to send the taxes, amounting to 18,000 Rupees, without fail to the *Maharaja*. The Wazir himself and the other soldiers took the father-king, *Bangkha* and other noblemen, about 20-30, along with them to fight against *Baltistan*.

After having fought against the *Baltis* he (the Wazir) took all *Baltistan* and returned home. He sent the father-king back to *Leh* together with the *Ladakhi* noblemen.

The noble father-king was seized by small-pox in *Baltistan* and half-way back he died. His body was burned (given to the fire) at *Stock*.

Then the *Raja Ngorub-Standzin* reigned for three to four years. He sent the taxes to *Jammu*; but as he did not agree with *Magna*, the *Tanadhar*, the latter wrote, calumniating him, to the Wazir.

Therefore after four years the Wazir came again to *Leh* with his soldiers; he sent the *Raja* out of the castle and said, that the taxes had not been paid satisfactorily, and that he would punish him severely. "Now I am going to make war with *Tibet*, and you will have to go with me!" But when the *Raja* replied: "I would rather die than go!" The Wazir became very angry and imprisoned the *Raja* in the fort.

Noble young *Sodnam, Sgolam Khan* of *Ohushod*, the minister of *Basgo* and many other *Ladakhi* noblemen he took along with him up to *Ngari-sgorsum* to the war.

He (the Wazir) made the *Tanadhar Miya* responsible for the Government (all the orders) of *Ladakh* and *Meta Basti Ram* was sent to fight against *Rutog* with five hundred soldiers. *Basti Ram* fought against *Rutog* and took it.

The Wazir went off with seven thousand men through *Gar*. He

fought and gradually got as far as *Purang*s. At a place called *Purangstoyo* the Wazir threw up trenches. At the same time the Tibetans also arrived at *Purang*s. In the castle of *Purang*s called *Dagla* there were about one hundred and fifty *Dogras*. Against those the Tibetans fought and killed several; some had to flee, and when the Tibetans attacked the castle, they took it.

Then the Wazir fought several times during a month and a half in a desultory way. One day, after that time, the Tibetan warriors, with their officers and all fighting men, made a desperate (not caring for death or life) attack at daybreak on the Wazir's trenches.

About noon one of the Tibetan bullets hit the Wazir's left shoulder and the Wazir fell down from his horse (on the ground). The Wazir still held a sword in his right hand. The Tibetans knowing that the Wazir had been hit (by a bullet), not minding their lives (speak of dying), attacked the Wazir's trenches. Then one of the Tibetan horsemen ran to the Wazir and meeting him, pointed his spear at (the borders of) the Wazir's heart, thrust the spear and the Wazir died.

When the sun was near setting, the Wazir's trench was destroyed. They (the Tibetans) killed as many *Dogras* as they could and took as many prisoners as possible. Many of the *Dogras* fled, firing backwards towards the Tibetans (hereto).

Then when the Tibetans had taken some men prisoners, they went back to their own camp. The next morning the Tibetans sent to *Lhasa* by a post all the details about the Wazir's death and how his head (and neck) had been cut off and so on.

On the following day, the Tibetans imprisoned all whom they had seized, among them the *Ladakhi* minister of *Basgo*, the young noble *Sodnams*, the noble *Sgolamkhan* of *Chushod*, besides 18 men and 30 *Dogra* officers and men. One hundred Tibetans accompanied them on their way towards Tibet.

The Tibetan army went as far as *Gar* with its General to try the prisoners. After one month they went back to Tibet. One officer with 300 soldiers remained at *Gar* for one year.

The *Dogras* who had fled arrived at *Leh*; so did those who were in *Eutog*, when they heard of the Wazir's death.

After one or two years the *Ladakhis* rebelled against the *Dogras*, summoning for war Lower and Upper *Ladakh*, *Nubra*, *Baltistan* and *Khapulu*. All these together sent about two thousand five hundred soldiers. They blockaded the *kila* and the *Ohaon* (fort) at *Leh*. In the *kila* (fort) there was the *Tanadhar Magna*, and about 50 *Dogras*, and in the *Chaon* fort there was a *Komidhan* and about 300 *Dogra* soldiers.

The *Ladakhis* made their trenches surrounding the two forts.

For one month, they had only little fighting. Then there arrived a Tibetan, called *Pishi*, who was the head of the bowmen, together with about 100 men, to assist the *Ladakhis*. He took up his quarters in the *Leh*-castle.

After that, there arrived from Kashmir *Dewan Harichand* and the Wazir *Ratun*, together with about 7,000 men, marching towards *Ladakh*.

When people at *Leh* heard that the *Dewan* and the army had reached *Khalatse*, they all held a council and agreed on fleeing, because *Dewan Harichand* had so many soldiers, cannons, etc., with him.

The king and minister and the chief of the bowmen fled in the direction of the upper *Indus* valley, together with one hundred men. The *Ladakhi* soldiers fled to their own villages.

After two days the *Dewan* and the Wazir arrived at *Leh* with their men. They destroyed all the idols that were in the castle and monastery, not leaving even a single one.

The king, the minister and the men, accompanying them, had reached *Drangtse-lungs-Yogma*.

The day after this, more soldiers from Tibet arrived at *Lungs-yogma*, together with the minister *Ragasha* and *Zurkhang*, chief of the bowmen, accompanied by 3,000 men. When they all were assembled, they digged trenches.

The *Dewan* and the Wazir also took their men with them and going north, arrived at *Dorkhug*.

There the Tibetans heard a rumour (about their arrival). Then the chief of the bowmen, *Zurkhang*, together with one thousand soldiers, went and fought against the *Dogras* at *Dorkhug*.

During the first battle on the plateau of *Dorkhug* about 30 *Dogras* were killed, and *Zurkhang*, the head of the bowmen, returned to *Lungsyogma*; then the *Dewan* and the soldiers also went to *Lungs-Yogma*.

There were two hills on either side of the water. The *Dewan* and the Wazir divided their army and had their camps on these two hills. As the Tibetans had made their trenches on the plateau, there was no fighting until the Tibetans came out from behind their walls.

The *Dewan* and the Wazir with their men, working in turns, dammed up the water in the valley. As the Tibetans could not remain in the middle of the water, they were obliged to come out from their trenches and flee; so, they were conquered.

Then the *Dogras* seized all those Tibetans that were left and took them to *Leh*.

The Tibetan minister *Ragasha*, and some of the army who waited, were killed by the *Dogras*.

The minister *Zurkhang* and the chief of the bowmen, called *Pishi*, both were also seized and taken to *Leh*.

The Tibetans and Dogras lived in peace (good order) without any war ever since; the annual trade going on as before according to the contract made (with the Dogras).

The Tibetan minister *Zurkhang* and *Pishi*, the head of the bowmen, then went back both being the leaders of the Tibetan army.

The *Dewan Harichand* re-installed all the Tibetan ministers and promised to establish again the *Ladakhi* king and queen with their court.

From *Gangsri* in Tibet there used to be given several men as servants to the *Ladakhi* king which he (the king) gave into the hands of the *Dewan Harichand* and the *Wazir*, and then went to his castle.

Not to a single nobleman the power, which he had possessed during the old king's reign, was left. But the *Dewan Harichand* and the *Wazir* said: "Only the minister *Bigdzin*, who was the servant of the late *Wazir Zorawar*, who died at *Purangs*, shall remain for ever, what he was before: the servant of the Government!" and transmitted to him all the Government work of *Ladakh*.

Then the *Dewan* and the *Wazir* both took the *Ladakhi* noblemen, among whom there were the *Leh* minister *Ngorub Standzin*, *Ajo Gonpo*, *Lhadagtsering-stobgyes*, along with them and returned to *Jammu*.

In *Ladakh* they left the minister *Bigdzin* and *Mayna* the *Tunadhar*, together with the soldiers in the *kila* fort.

I think, it is all true, which has been said, from the first page to this.

༥༥ བ་དམག་གི་ལོ་རྒྱུས་བཞུགས་པོ༥༥

ཨི་ནས་ལོ་མང་ས་འགྲངས་པར་ཤར་བུ་གྱུ་ལོ་རི་བ་ཟོ་ར་ཤར་དམག་
མི་སྡེ་ཕྱག་ལྷ་ཙམ་བྲིད་ནས། ཀས་ཏ་ཤར་ཤར་རན་མན་འདྲི་རྒྱུད་སྲུ་ཅ་ལ་ཐོན།
དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་དེ་གསལ་ན་ནས་ལ་དྲགས་ཁོངས་ན་དམག་སྐྱལ་བྱས་ནས། དམག་
མི་དག་བརྒྱུ་ཙམ་དང་དོག་པ་བཀའ་སློན་དམག་སྐོ་བྱས་ཤིང་སྲུ་རིག་དཀར་ཅེ

ཅུ་དམག་ལ་བཏངས། དེ་ནས་དོག་པ་བཀའ་རྒྱོན་དམག་མི་དང་བཅས་དཀར་ཅེ་
 ཅུ་བསྐྱབས། ཡང་ཕྱུ་རིག་ཁོངས་ན་ཡང་དམག་མི་ལྟ་བུ་ཅམ་བསྐྱབས། །དཀར་
 ཅེ་ལང་མཁར་ཅེ་ཅུ་སིང་དམག་དང་ལ་དུགས་པ་པའི་དམག་མི་བཅས་ཀྱིས་ཕན་
 ཚུན་དམག་སྐར་བཏབ་ནས། ཉི་མ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་སིང་ལ་ཕན་ཚུན་འཐབ་རེས་
 ལྟ་ཅམ་བཏངས། ལ་དུགས་པ་སྲད་ཆེ་བ་ཅམ་བྱུང་ནས་སིང་པ་མང་བ་བསད།
 དེའི་སིང་ལ་ལ་དུགས་ཕྱོད་གཤམ་ལྷུ་མ་ར་བཅས་ནས་ཀྱང་དམག་རྫོན་བསྐྱུལ་
 བས། དམག་མི་ལྟ་བུ་ཅམ་དང་། དམག་དཔོན་ལ་སྤེལ་རྫོན་པོ་དངོས་གྲུབ་
 བཅུན་འཛིན་དང་། བང་ཁ་པ་བཅས་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ཕྱུ་རིག་ལ་དམག་རྫོན་ལ་
 བཏངས་ནས། །ཁོང་རྣམས་ཉིན་གཅིག་གིས་ལང་མཁར་ཅེ་ལ་མ་བསྐྱབས་དེ།
 དམག་མགོ་དོག་པ་བཀའ་རྒྱོན་ལ་སིང་པའི་ཏུ་བྲག་ཕོག་ནས་གོངས་པས། ལ་
 དུགས་པའི་དམག་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་སྲད་མ་ཐུབ་པར་སོ་སོར་གར་
 སོང་མེད་པར་ཤོར། །ཕྱུ་རིག་པ་དམག་མི་དང་ལ་དུགས་པ་དམག་མི་བཅས་ལྟ་
 བརྒྱ་དུག་བརྒྱ་ཅམ་ཞིག་ཤོར་ནས་སང་ཉིན་སྤེལ་ལ་དུགས་ཀྱི་དམག་རྫོན་ལ་
 སོང་པའི་སྤེལ་རྫོན་པོ་དངོས་གྲུབ་བཅུན་འཛིན་ཅུར་བསྐྱབས་ནས། སིང་དམག་
 མང་བ་ཡོད་ཚུལ་དང་། དོག་པ་བཀའ་རྒྱོན་གོངས་ཚུལ་དང་། དམག་མི་རྣམས་
 གར་སོང་མེད་པར་ཤོར་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་པར་ཞུས། །སྤེལ་རྫོན་པོ་དང་བང་ཁ་པ་
 གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ་སིང་དམག་མང་བས་འཐབ་ན་མི་ཐུབ། ཕྱི་འགྲོས་བྱས་ན་
 རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཀྱོན་འཕྲོག་པར་བསམ་ཞིང་། དེ་ཉིན་ཅི་ཕྱེད་པར་དགོས་མ་
 ཤེས་པར་དེར་ལྷས། །སིང་པ་རྣམས་ཀྱང་སྲད་སྐར་ཡོད་པའི་ས་གནས་ནས་
 ཚུར་གོས་གང་ཡང་ཡོང་མ་ཐུབ་པར་འདུག་ནས། ཀྱིར་མོ་ཕྱོད་ཕྱག་བཙོ་ལྟ་

བསམ་ནས། ཕྱི་འགྲོས་ཕྱིད་རྒྱ་ཐག་བཅད་ནས། ལྷ་ཟིང་ལ་ལན་གསལ་ལ་ཅས་
 ཡང་མ་བཏང་བར་དམག་མི་དང་བཅས་ཕྱིར་ལོག་ཡོངས། ། ལྷ་ཟིང་གིས་ལ་
 དུགས་ཀྱི་དམག་མི་རྣམས་ཕྱིར་ལོག་སོང་བ་ཚོར་ནས། ལྷ་ཟིང་ཡང་རྩེར་ཡོངས།
 ལ་དུགས་ཀྱི་དམག་མི་རྣམས་ཉི་མ་གཉིས་རེའི་རྩོན་ལ་རྩེར་ཡོངས། ། ལྷ་ཟིང་
 དང་དམག་མི་རྣམས་ཀྱང་ཉི་མ་གཉིས་རེའི་རྩོན་ལ་བཅས་ཡོངས་ནས། རིམ་པས་
 སླེལ་དུ་བསྐྱབས། དེ་བར་ལྷ་ཟིང་ལ་འཐབ་མི་མ་གཏོགས་མེ་མདའ་གཅིག་ཀྱང་
 རྒྱལ་མི་མ་བྱུང་བར་སླེལ་དུ་བསྐྱབས་ཏེ། སླེལ་ཀར་བཟོ་བྲག་ནང་དུ་དམག་བྱང་
 བཏབ་ནས་དེར་འདུགས། ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱ་ཐབས་མེད་པར་སོང་ནས་ལྷ་
 ཟིང་ལ་མགོ་དགས། ཡང་རྒྱལ་པོ་ཀར་བཟོ་ལ་ལྷ་ཟིང་ལ་ས་ལྡམ་ལ་ཕེབས།
 ལྷ་ཟིང་གིན་ཏུ་འཐབ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་གདོང་བསྐྱུས་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་ས་ལྡམ་
 རྩོན་དུ་བྱས། དེ་ནས་ཕན་རྩེན་གཉིས་འགྲིག་ནས། ལ་དུགས་རྒྱལ་སྲིད་དང་
 ཅི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོ་ལ་རང་བྱུག་བྱས་ཤིང་། ལྷ་རྒྱ་ལའབ་སྲིད་
 འབྲུལ་རྒྱ་བྱས་ཏེ། ཚད་དོན་བཅན་པོ་བྱས་པས་ལྷ་ཟིང་དམག་མི་དང་བཅས་
 ཕྱིར་ལོག་སོང་། * ། དེ་ནས་ལྷ་ཟིང་ལ་དུགས་ཀྱི་ས་མཚམས་ནས་ཕྱིར་ལོག་
 སོང་ཚར་བ་དང་། དགུན་ཐོག་ལ་དུགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་རྣམས་ཀྱིས་གྲོས་ངན་བྱས་
 བས། རྩོན་འབབ་གདོང་རྒྱའི་ཚད་དོན་ལ་མ་གནས་པར་འབབ་མ་བཀལ་བར་
 དམག་བཏང་རྒྱ་བྱས་ནས་བཞུགས། ། ཕྱི་ལོར་ལྷ་ཟིང་དུན་མེད་ལ་པལ་ལྷར་རྒྱུད་
 བས་ཟངས་དཀར་ལ་བྱིང་། དེ་ནས་མཁར་ནག་དང་ཤང་རྒྱུད་ནས་དམག་མི་དང་
 བཅས་ཐོན་ཏེ་ཡོངས་ནས། ལྷ་ཟིང་ཀྱང་མ་ཚོར་བར་སླེལ་དུ་བསྐྱབས། ། རྒྱལ་

བོད་སྐད་ཀྱི་ལོ་མཚོ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལྟར་ཅེ་ནས་ལྷན་པའི་རྒྱུ་ལྟར་ཅེ་ནས་བརྒྱུད།
 ལྷན་པའི་གཞི་གཞི་ལྟར་དེར་བཞུགས་ནས་མཚོ་གྲུབ་བྱོངས། མཚོ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་
 མོ་ཚེ་བོད་སྐད་ནི་འཛིགས་མེད་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོ་མི་འགྲུར་ཀུན་དགའ་ནས་བར་
 རྒྱུ་བའི་རྣམ་དང་། རྒྱུ་མོ་རྒྱུ་བའི་སྐད་ནི་ད་ལྟ་མང་སྟོ་རྒྱུ་བོ་བཟུན་སྲུང་
 བཤུ་རྒྱུ་ལགས། །དེ་ནས་ལྷན་པའི་རྒྱུ་བོ་དོན་གྲུབ་ནས་རྒྱུ་མཁའ་
 ལས་ཕབ་སྟེ་གཏེར་མཛོད་དང་ལོར་ཡོད་ཚད་ཁྱེར་ཏེ། རྒྱུ་བོར་སྟོལ་སྟོལ་བོ་
 དངོས་གྲུབ་བཟུན་འཛིན་རྒྱུ་བོ་བྱས་ནས་སྤྱི་ལ་བཏགས། མིང་ལ་རྒྱ་དངོས་
 གྲུབ་བཟུན་འཛིན་འབོད་དུ་བཅུག །དེ་ནས་སྟོལ་དགའ་རའི་ཀྱི་ལྷ་རྣེད་པ་
 བཅོམས་ནས། ལག་ན་ཐ་ན་དར་དང་། རྒྱན་ཏེ་མིང་གཉིས་དམག་མགོ་བྱས་ཏེ།
 དམག་མི་ཕྱེད་དང་སྐུ་མ་བརྒྱ་དང་བཅས་སུ་བཞག །རྒྱ་དངོས་གྲུབ་བཟུན་
 འཛིན་རྒྱུ་བོ་བྱས་ཏེ། ལྷ་ཀུན་ཅི་ཡོད་རྒྱུ་ལ་བཏང་ནས། ལོ་ལྟར་འབབ་ཀྱིར་
 མོ་སྟོང་སྐབས་པོ་བརྒྱད་འཚམ་མེད་མ་ཉར་རྒྱུ་ལ་འབྲུལ་གྱི་བྱས། །ལྷ་མིང་གྱིས་
 དམག་མི་རྣམས་དང་བྲ་བྲ་རྒྱུ་བོ་དང་བང་ཁ་བ་དང་གཞན་ཡང་མི་དྲག་ཚོས་ཉི་
 ཤུ་སྟེ་ཅུ་ཚམས་སྤོང་ནས། སྐད་ཉི་ལྷན་ལ་དམག་ཁྱེར་ཏེ། དེ་ནས་སྐད་ཉི་དང་
 འཐབ་ནས་སྐད་ཉི་སྟན་ཐམས་ཅད་ལོན་ནས་སྤྱིར་ལོག་མོང་། ཡང་བྲ་བྲ་རྒྱུ་བོ་
 དང་ལ་དུགས་པ་དག་རིགས་རྣམས་སྟོལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་བཏངས། །བྲ་བྲ་རྒྱུ་བོ་
 མཚོ་གྲུབ་ལ་སྐད་ཉི་ལུལ་དུ་འབྲུམ་པ་བསྐྱམས་ནས་རྒྱུར་ལེབས་ཏེ་ལམ་བར་ལ་
 བྱོངས་ནས་སྐད་ཉི་ལྷ་མི་ལ་སྐྱུལ། །དེ་ནས་རྒྱ་དངོས་གྲུབ་བཟུན་འཛིན་ལོ་
 བཞུས་བཞིའི་བར་དུ་རྒྱུ་བོ་བྱས་ཤིང་། འཛམ་སྐུ་ལ་འབབ་ཀྱང་བཀའ་གྱིན་
 ཡོད་པ་ལས་ལག་ན་ཐ་ན་དར་དང་རྒྱ་མི་འཚམ་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཐ་ན་དར་གྱིས་ལྷ་

ཟླ་ལ་སྐྱེན་སྲ་མང་པོ་གྱིས་པར་བརྟེན་ནས། ལོ་བཞིའི་རྗེས་སུ་ཡང་ལྷ་ཟླ་ཟླ་
 དམག་མི་དང་བཅས་སྒྲེལ་དུ་ཡོངས་ནས། ར་རྩུ་མཁར་ནས་པབ་སྟེ། འབབ་མ་
 ཚང་ཟེར་ནས་ཚད་པ་མང་པོ་ཡིན་ནས། བོད་ལ་དམག་འབྱེར་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་དང་
 འགོ་དགོས་ཟེར་ས། །ར་རྩུ་ཡིས་ད་ལི་ནའང་མི་འགོ་ཟེར་བར་བརྟེན་ནས་ལྷ་ཟླ་
 རྩིས་ཏེ། ར་རྩུ་ཀྱི་ལྷ་ཅུ་བཅོན་ལ་བཅུག་སྟེ། །ཞོ་ནོ་བསེད་ནམས། རྩུ་ཡོད་པ་སྒོ་
 ཡམ་ཁན། བསྒོ་བཀའ་སྒོན་དང་གཞན་ཡང་ལ་དུགས་ཀྱི་དུག་རིགས་མང་པོ་
 རྩིད་ནས། རྩོད་མངའ་རིས་སྒོར་གསུམ་ལ་དམག་བྱིས་ས། ལ་དུགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་
 ཐམས་ཅད་མི་ལྷ་མག་ན་ཐན་དར་ལ་ཁག་བཀའ། །ཡང་མེད་བྲམ་ཏི་རམ་ལ་
 དམག་མི་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་བཏང་ནས་ཅུ་ཐོག་ལ་དམག་ལ་བཏངས་ཏེ། ལྷ་ཟླ་ཏི་རམ་
 གྱིས་ཅུ་ཐོག་ལ་དམག་བཏང་ནས་ཅུ་ཐོག་ཡིན་སོང་། །ལྷ་ཟླ་གྱིས་དམག་མི་
 རྩོད་སྒྲུག་བདུན་དང་བཅས་སྐར་རྒྱུད་ལ་དམག་འཐབ་བཏང་ནས། རིས་པས་སུ་
 རང་ཐུག་བསྐྱབས། །ཡང་སུ་རང་ཏོ་ཡོ་ཟེར་བའི་གནས་སུ་ལྷ་ཟླ་གྱིས་དམག་
 སྐར་བཏབ། །དེ་དང་དུས་མཚུངས་པར་བོད་པའི་དམག་མི་ཡང་སུ་རང་དུ་
 བསྐྱབས་ནས། ལྷ་ཟླ་དུག་ལ་མཁར་ལ་སིང་བའི་དམག་མི་སྟེད་དང་གཉིས་བརྒྱ་
 ཅམ་ཡོད་པས། དེ་ལ་བོད་པས་དམག་བཏང་ནས་སིང་པ་ཚོད་ཅིག་བསད། ཚོད་
 ཅིག་ཡོད་ནས་དུག་ལ་མཁར་ལ་བོད་པའི་དམག་ཚངས་ནས་བོད་པ་ལ་ཐོབ། དེ་
 ལས་རིམ་བཞིན་སྐྱབས་སྟེད་དང་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་ལྷ་ཟླ་ཟླ་དང་འཐབ་རེས་མང་ཅམ་
 བཏངས། དེ་ནས་སྐྱབས་སྟེད་དང་གཉིས་སོང་བ་དང་། ཉིན་ཅིག་ལ་བོད་དམག་
 ལྷ་ཟླ་གྱིས་ཤི་སྒོག་ལ་མ་ལྷ་བར་དམག་དཔོན་དང་དམག་ཅམ་ཡོད་ཉི་མ་ཅེ་ཤར་
 དང་ལྷ་ཟླ་གྱི་དམག་སྐར་ལ་འཐབ་རེས་ཆེ་བ་བཏང་ནས། ཉི་མ་སྟེད་ཅམ་ལ་

ལྷ་མཚོར་གྱི་དབྱང་ལག་གཤོན་པར་བོད་པའི་མི་མདའ་ཕོག་པ་དང་། ལྷ་མཚོར་དྲ་
 ཐོག་ནས་ས་མཉེང་དུ་རྒྱུད། ད་ཅུང་ཡང་ལྷ་མཚོར་གྱིས་ལག་གཤོན་སྤྲུལ་པ་གྱི་ཁར་
 ཉམས་ཡོད་པ་ཡིན། བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་མཚོར་ལ་མི་མདའ་འཕོག་པར་གཤོས་ནས།
 ཤི་ལྷ་ས་བཏང་མཉེ་བོད་དམག་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་མཚོར་གྱི་དམག་སྐར་ཅན་དུ་ཚངས་དེ།
 བོད་པའི་དྲ་དམག་ཅིག་གིས་མདུང་ཁར་དེ་ལྷ་མཚོར་གྱི་མདུང་བརྒྱུགས་པ་དང་ལྷ་
 མཚོར་དང་ལྷ་ས་ནས། ལྷ་མཚོར་གྱི་སྤྱིང་མཚམས་སུ་མདུང་བརྒྱུབ་པས་ལྷ་མཚོར་གྱི།
 དེ་ནས་ཉི་མ་གསལ་ལ་ཁད་ལ་ལྷ་མཚོར་གྱི་དམག་སྐར་ཅན། །སིང་པ་བསད་ཐུབ་
 ཚད་བསད། བརྒྱང་ཐུབ་ཚད་བརྒྱང་། །ཅི་མང་རྣམས་ཀྱིས་རྩེར་མི་མདའ་
 འཕང་གིན་ཤོར། །དེ་ནས་བོད་པས་ཚོད་ཅིག་བརྒྱང་ནས་ཁོང་རང་གི་དམག་
 བྱང་དུ་ལོག། །དེ་ཡི་སང་ཉིན་ལ་བོད་པས་རྣམས་ཅུ་ལྷ་མཚོར་གྱི་རྩེ་ལ་དང་མགོ་སྐྱེ་
 ལེན་རྩེ་ལ་སོགས་ཀྱི་གནས་རྩེ་ལ་ཞིབ་པར་འདུག་ཐོག་ཏུ་བཏངས། ཡང་དེ་ཡི་རྗེས་
 མ་ཞག་ལ་བོད་པས་བྱང་བའི་མི་རིགས་ལ་དུགས་པ་བསྐོ་བཀའ་སློན། རོ་རོ་
 བསོད་ནས་ས། རྩེ་ཤོད་པ་རྩོ་སྐོ་ལམ་ཁན་དང་བཅས་པ་མི་བཙོ་བརྒྱུད་ཅས་དང་།
 སིང་པ་དཔོན་གཤོག་དང་དམག་མི་བཅས་མི་སྲུང་ཅུ་ཅམ། དེ་རྣམས་བཙོན་པའི་
 རྩེ་ལ་དུ་བྱས་ནས། བོད་དམག་བརྒྱ་སྟོར་གཅིག་དང་སྤྲུག་ནས་བོད་དུ་ལམ་དུ་
 བརྒྱལ། །ཡང་བོད་པ་དམག་དཔོན་དང་དམག་མི་ཡོད་ཚད་སྐར་ཐུག་ཅུང་གཙོད་
 ལ་ཡོངས་ནས། སྐར་དུ་རྒྱ་བ་གཅིག་འདུག་ནས་བོད་ལ་ཕྱིར་ལོག་སོང་། དམག་
 མི་སྲུང་བརྒྱ་དང་མདའ་དཔོན་གཅིག་བཅས་སྐར་དུ་ལོ་གཉིས་གི་རིང་དུ་འདུག་
 སོང་། །སིང་པ་ཤོར་རིགས་རྣམས་སྤེལ་དུ་བསྐྱེབས། །ལྷ་མཚོར་གྱི་བའི་སྐར་
 ཅན་ཐོས་ནས་ཅུ་ཐོག་ན་ཡོད་པའི་དམག་མི་རྣམས་ཀྱང་ཤོར་ནས་བསྐྱེབས། །དེ་

བས་ཡང་ལོ་གཅིག་གཉིས་སོང་བ་དང་། ལ་དྲུག་ས་བ་རྣམས་ཀྱིས་དམག་བསྐྱུལ་
 བས་སིང་བ་ལ་ངོ་ལོག་བྱས་ནས། ལ་དྲུག་ས་གཤམ་ཕྱོད་ལྷུས་ར། སྤལ་དྱིམ་
 བྱལ་ལྷ་བཅས་ཀྱི་དམག་མི་ཕྱོད་ཕྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཅམ་འཛོམ་ནས། སྤལ་གྱི་
 ལྷ་དང་། ཚ་ཚོན་གཉིས་ལ་འཐབ་ར་བཅུགས། །ཀྱི་ལྷ་ན་མག་ན་ཐན་དར་དང་
 བཅས་སིང་བ་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་དང་། ཚ་ཚོན་ན་ཀུ་མི་དན་དང་སྤྱག་ནས་བལ་འན་སི་
 བ་སུམ་བརྒྱ་ཅམ་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ལ་མཐའ་བསྐྱོར་ནས་ལ་དྲུག་ས་པའི་
 དམག་བྱང་ཕབ་སྟེ། ལྷ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་འཐབ་རེས་ཁ་ཤས་བཏངས། །བོད་
 བས་མདའ་དཔོན་པེ་ལི་དང་བཅས་དམག་མི་བརྒྱ་སྟོར་ཅམ་ལ་དྲུག་ས་པའི་ར་
 མདའ་ལ་ཡོངས་ནས་སྤལ་མཁར་དུ་འདུགས། །དེ་རྗེས་ཁ་ཚུལ་ཕྱོགས་ནས་རྡེ་
 རྒན་ཉ་རི་ཚུ་དང་། ལྷ་ཟེར་ར་ཏུན་གཉིས་བཅས་དམག་མི་ཕྱོད་ཕྲག་བདུན་ཅམ་
 བྱིད་ནས་ལ་དྲུག་ས་ཕྱོགས་ལ་ཡོངས་ནས། དེ་ནས་རྡེ་ལྷན་གྱི་དམག་མི་རྣམས་ཁ་
 ལ་ཚེ་བྱ་བསྐྱབས། །དེ་ལྷར་སྐད་ཚ་སྤལ་དུ་ཚོར་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོས་བྱས་
 བས། རྡེ་ལྷན་དང་མཉམ་དུ་དམག་མི་དང་། རྟོབ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས། རྒྱལ་
 རྫོན་དང་བོད་པ་མདའ་དཔོན་དམག་མི་བརྒྱ་སྟོར་དང་བཅས་པ་རོང་ལམ་ཕྱོགས་
 ལ་ཤོར། དམག་མི་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་ཤོར། དེ་ནས་ཉི་མ་གཉིས་
 སོང་བ་དང་རྡེ་ལྷན་ལྷ་ཟེར་གཉིས་དམག་མི་དང་བཅས་སྤལ་དུ་བསྐྱབས་ནས།
 མཁར་དང་དཔོན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་དེན་རྣམས་གཅིག་ཀྱང་ལུས་མེད་
 བཤིགས། །ལ་དྲུག་ས་རྒྱལ་རྫོན་ཤོར་མི་རྣམས་བྱང་ཚའི་ལྷངས་ཡོག་མར་
 བསྐྱབས། །དེའི་རྗེས་མ་ཞལ་ལ་བོད་པའི་དམག་རྫོན་བཀའ་རྫོན་ར་གྲུ་ཤ་དང་
 མདའ་དཔོན་རྒྱར་ཁང་གཉིས་དང་བཅས་དམག་མི་ཕྱོད་ཕྲག་གསུམ་ལྷངས་ཡོག་

མར་བསྐྱེབས་ཏེ། དེར་ཐམས་ཅད་འཇོམས་ནས། དེར་དམག་སྐར་བཏབ་ནས་
 འདུག ། རྩེ་ལྷན་དང་ལྷ་ཟེར་གཉིས་ཀྱིས་དམག་མི་རྣམས་སྤྱིར་ནས་བྱང་ཕྱོགས་
 ལྷུང་དོར་ཁྲུག་ཏུ་བསྐྱེབས། ། བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐར་ཆ་དེ་ཐོས་ནས་མདའ་
 དཔོན་རྒྱུར་ཁང་དང་། དམག་མི་སྤོང་ཕྲག་གཅིག་བཅས་དོར་ཁྲུག་ཏུ་སིང་པ་དང་
 འཐབ་པར་བཏངས་ནས། དོར་ཁྲུག་ཐང་ལ་འཐབ་རེས་གཅིག་སོང་བས་སིང་པ་
 ལྷུས་ཅུ་སྟོར་བསད་ནས། མདའ་དཔོན་དང་དམག་མི་རྣམས་ཕྱིར་ལོག་ཁྲུངས་
 ཡོག་མར་ཡོངས། དེ་ནས་རྩེ་ལྷན་དང་དམག་མི་རྣམས་ཁྲུངས་ཡོག་མར་བྱོར་
 བས། ལྷ་པམ་རྩེན་གྱི་རི་དོག་གཉིས་ཡོད་པས། རི་དོག་གཉིས་ཀྱི་ཁར་རྩེ་ལྷན་དང་།
 ལྷ་ཟེར་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོར་བགོས་ནས་དམག་བྱང་བཏབ་ནས་འདུག ། བོད་
 དམག་རྣམས་ཐང་དུ་དམག་སྐར་བཏབ་ནས་ཡོད་པས། བོད་པས་ཕྱིར་ཐོན་ནས་
 འཐབ་ལ་མ་བྱས། ། རྩེ་ལྷན་ལྷ་ཟེར་གཉིས་ཀྱིས་རེས་མོ་བྱས་ནས་སིང་པའི་
 ཡམ་དེད་ལ་རོང་བཀའ་བཅུག་ནས་ལྷ་བསྐྱེལ། ། བོད་པའི་དམག་རྣམས་ལྷའི་
 དཀྱིལ་དུ་འདུག་པར་མ་ཐུབ་པས། དམག་སྐར་ནས་ཕྱི་ལོག་ཏུ་ཤོར་དགོས་བྱུང་
 བས། བོད་དམག་པམ། ། དེ་ནས་བོད་དམག་ལུས་རིགས་ཚང་མ་སིང་པས་
 བརྩམ་སྟེ་སྐྱེལ་དུ་བསྐྱེབས། བོད་པ་བཀའ་རྒྱུ་ར་གྲུ་ཤ་དང་ཡམ་དེད་ལ་ལ་
 འགོར་ནས་སིང་པས་བསད། བཀའ་རྒྱུ་རྩུར་ཁང་དང་མདའ་དཔོན་པི་ལི་
 གཉིས་ཀྱང་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེལ་དུ་བསྐྱེབས། ། དེ་ནས་བོད་པ་དང་སིང་པ་གཉིས་
 འདི་ནས་ཕྱིར་དུ་བཟང་བྲལ་སོང་ནས། འཐབ་མོ་མེད་པར་སྤར་བཞིན་ལོ་ལྷུག་པ་
 དང་། གཞུང་གཏོང་ཆད་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱུ་རྩུར་ཁང་དང་མདའ་དཔོན་
 པི་ལི་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བཅས་བོད་དམག་རྣམས་བོད་ལ་ཕྱིར་ལོག་སོང། ། རྩེ་ལྷན་

ཏ་རི་ཅན་གྱིས་བོད་པ་བཀའ་སློན་ནམས་དང་ལ་དུགས་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་མོ་སྐུ་འཁོར་
 ཚང་མ་ཕྱིར་ལོག་གཏོང་ཆད་བྱས་ནས། བོད་བཀའ་ས་རི་ནམ་བོད་ཀྱི་མི་སྣ་ཞིག་ལ་
 དུགས་བར་དུ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞབས་ཕྱི་ལ་བཏང་ནས། རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟར་ཏ་རི་ཅན་དང་།
 ལྷ་ཟེར་གཉིས་ཀྱི་ལག་ཏུ་བཏང་ནས་སློལ་མཁར་དུ་ཕྱེབས། །དེ་ནས་ལ་དུགས་
 ལ་སྐར་ཁུངས་རྒྱལ་དུས་ཀྱི་སྐྱེད་ལ་གཅིག་ལ་ཡང་དབང་མེད་པར་བྱས་ནས།
 སློལ་སྤུ་དེ་ལྟར་ཏ་རི་ཅན་དང་ལྷ་ཟེར་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་སློན་རིག་འཛིན་སློན་བུ་
 དང་དུ་ཤི་མཁའ་གྱི་ལྷ་ཟེར་ཟོ་ར་ལྷ་ཟེར་གྱི་ཞབས་ཏོག་པ་དང་སེར་ཁུངས་ལ་ཡང་སྐར་
 ཕྱི་འགྲུང་མེད་ཞབས་ཏོག་པ་ཡིན་མོལ་ནས། ལ་དུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཀུམ་ཚང་མ་བཏང་
 ཏས་བཀའ་སློན་ལ་བསྐོས། །དེ་ནས་དེ་ལྟར་ལྷ་ཟེར་གཉིས་ཀྱིས་ལ་དུགས་ཀྱི་
 སྐྱེད་ལ་སློན་པོ་དངོས་གྲུབ་བལྟན་འཛིན་དང་། ཨ་ཇོ་མགོན་པོ་དང་། བསྐྱབ་
 དག་ཚོ་རིང་སློབས་རྒྱས་བཅས་ཁྲིད་ནས་འཇམ་སྐུ་ཅུ་ཕྱིར་ལོག་བསྐྱོད། ལ་དུགས་
 ལ་བཀའ་སློན་རིག་འཛིན་དང་། མག་ན་མ་ན་དར་དང་ཀྱི་ལྷ་ཅུ་མི་པ་བཅས་
 བཞག་གོ།

ཤོག་ལོགས་དང་པོ་ལ་ལེ་ནས་ཟེར་བ་དེ་ནི། ཨི་ནས་ཟེར་བའི་དོན་
 ཡིན་ཚོད་འདུག།

